

Catherine Deneuve

DIVA N°1

ELLE har mødt Catherine Deneuve til en snak om filmkarrieren, livet, døden og kærligheden. Den franske superstjerne med et af verdens mest genkendelige ansigter fra filmen og modebranchen har rundet de 70 år, men livet som pensioneret siger hende ikke det mindste. Hun vil hellere kaste sig ud i nye eventyr – med en cigaret i mundviggen.

I april måned var Catherine Deneuve i Danmark for at se forestillingen Pigen med paraplyerne på Betty Nansen Teatret. Hun var inviteret af den franske ambassadør François Zimeray. Deneuve tilbragte fire dage i København uden at nærme sig officielle forpligtelser eller andre medier end ELLE, der fik lov til at møde filmstjernen i ambassadens lokaler på Kongens Nytorv.

Jeg bliver vist ind i Gyldenløvesuiten, den største og mest dekorative suite med højt til loftet, gulvlange gardiner og bladguld malet i detaljerede mønstre på vægge og paneler. Det er aristokratiske, klassiske og lidt kølige omgivelser, hvilket passer godt til fransk films største kvindelige stjerne gennem tiderne. Catherine Deneuve kommer fem minutter senere, og hun er klædt i nederdel, pullover og katteøjnebriller som taget ud af et modemagasin fra 1950'erne. Øverste del af glasene er tonede, men kun sådan, at Deneuves øjne bliver skærmet lidt for sollyset på ægte filmstjernemanner. Ikke sådan, at det blokerer for øjenkontakt.

Jeg havde også mødt Catherine Deneuve til et rundbordsinterview i december måned i Berlin, hvor hun fik en Lifetime Achievement Award. Der svarede hun på en lidt tilbageholdende facon, men heldigvis skal det vise sig at gå bedre på tomandshånd. Filmstjernen, der har prøvet snart sagt alt i sin karriere, er simpelthen mindre generet af situationen, jo færre mennesker der er i lokalet. Og slet og ret mindre generet. Dog ikke før hun har fået tændt den første af flere tynde hvide Philip Morris-cigaretter, som hun ryger en del af under interviewet.

Da først rygesituationen er under kontrol, viser Catherine Deneuve sig at være veloplagt. Også selv om hun har været på restaurant Marchall på D'Angleterre aftenen før til meget sent, efter hun havde set Peter Langdals fløjtede teaterfortolkning af filmen Pigen med paraplyerne.

Med et ikon foran sig forestiller man sig, at Catherine Deneuve ikke kan gå på gaden i Frankrig uden at blive genkendt, men hvordan reagerer folk så, når de møder hende?

"Folk stopper ikke sådan op og står og glor. Ikke ret tit i det mindste. Jeg går af vane hurtigt på gaden, og så kan der ske det, at folk stopper mig og beder om en autograf, men det er jo ikke noget ubærligt. Jeg lader ikke være med at gå uden for en dør af den grund, og jeg bor jo også i et kvarter, det sjette arrondissement, hvor jeg længe har været en del af gadebilledet. Det sker i øvrigt ofte for alle skuespillere. Også

selv om de ikke har optrådt de seneste 10 år. Skuespilleres ansigter forbliver på en måde graveret ind i folks hjerner. Der er noget specielt ved det her fag på den led. Mange gange kan det også være stemmen, du bliver genkendt på. Alt i alt er det ikke så vildt, som man måske forestiller sig, for i dag bliver alt og alle jo filmet og fotograferet hele tiden. Det mest irriterende er, når folk spørger, om de må tage et foto. Det kan jeg ikke så godt lide," erkender Deneuve.

"Når du er forelsket, er du ikke fornuftig længere, og du kan slet ikke tænke. Det er noget meget stærkt og fantastisk"

DEN KØLIGE DIVA CATHERINE DENEUVE ER IKKE SÅ KØLIG, SOM HUN SER UD ...

Jacques Demys film Pigen med paraplyerne er en musical fra 1964, hvor Catherine Deneuve spiller den unge pige Geneviève, der arbejder i en paraplyforretning. Hendes store kærlighed, Guy, må drage i krig, og den romantiske musical med et melankolsk europæisk tilsnit ender med, at de ikke får den eneste ene – nemlig hinanden. Men de får dog hver især en anden. Musikoperaen på film fra 1964 med et uforglemmeligt musikalsk tema af Michel Legrand og stærke pastelt agtige farver holder endnu, og blandt andet derfor har Peter Langdal lavet filmen om til et teaterstykke på Betty Nansen Teatret.

Hvordan var teaterstykket i forhold til, hvad du havde forestillet dig? "Jeg havde med vilje ikke forestillet mig noget, men havde selvfølgelig filmen i hovedet. Jeg var derfor meget nysgerrig efter, med hvilken slags opfindsomhed stykket var angrebet, for filmen er jo en ganske særlig ➤

► film. Hvordan ville man for eksempel håndtere de mange forskellige kulisser? Sammenlagt set var stykket meget morsomt. Jeg blev også bevæget, fordi jeg ikke har set filmen for nylig. Jeg så den en enkelt gang, da en digitalt restaureret udgave havde premiere for nogle år siden, men typisk har jeg ikke rigtigt tid til at gense mine gamle film. Jeg vil hellere gå i biografen og se andre film. Men jeg må sige, at instruktøren er genial, og skuespillerne var virkelig gode. Det var en rar og bevægende oplevelse.”

Hvordan er det at se din karakter, Geneviève, genskabt 40 år ... jeg mener 50 år senere af Birgitte Hjort-Sørensen? ”Ja, det er faktisk 50 år. Hun er formidabel. Jeg kendte hende godt fra tv-serien Borgen, hvor hun spillede en meget stærk karakter. Hun er også virkelig god som Geneviève, der ikke er en dominerende person. Også den side af skuespillerfaget klarer hun godt. Hun er hele tiden interessant at se på. Det overraskede mig i øvrigt, at jeg kunne huske alle birollernes funktioner ned til mindste detalje. Jeg tror, det skyldes, at vi dengang skulle forberede filmen i lang tid, fordi vi skulle lære alle sangene. De var jo indspillet på forhånd, og det skulle se ud, som om vi selv sang. Derfor sidder filmen fast i mig på en helt anden måde end mange andre film, jeg har lavet langt senere. Man lærer jo også de andre skuespilleres replikker, når man forbereder sig.”

Hvad synes du om, at stykket er farvet lidt lysere end filmen? ”Du har ret i, at visse dele af stykket er drejet hen imod komikken, og det fjerner nogle af følelserne i historien. Der er mindre melankoli i en del af stykket. Allerede da historien var en film, havde den sin helt egen niche uden for realismen i fransk film og uden for nybølgen. Den gik langt ind i melodramaet med sine følelser. For mig står den uden for epokerne og uden for samfundet, og det gør den stadig.”

Jeg havde selv en pige på ni år med i teatret, og hun åndede lettet op og sagde 'godt det sluttede godt'. Selv om de to elskende ikke får hinanden, så får de noget andet ... ”Ja, man ser Guys nye kone, der kommer og kaster sig over ham, og det er en mere optimistisk afslutning end i filmen. Jeg havde måske nok ladet de to tidlige elskende, Geneviève og Guy, stå med ryggen til hinanden i snevejret. Som om de betragtede hinanden hemmeligt fra distancen. Jeg havde ikke ladet den nye kone træde ind på scenen, men det er jo enhver instruktørs ret at fortolke i sin egen retning, og alt i alt er stykket vældig godt.”

Catherine Deneuve har kun været gift én gang, nemlig i 1965 med den kendte engelske instruktør og producer David Bailey. De blev skilt i 1972. Siden har skuespillerinden sagt om ægteskabet, at hun ikke tror på den slags, når der nu alligevel findes et begreb som 'skilsmisse'. I den sammenhæng er det værd at bemærke, at Deneuve blev gravid med den italienske skuespiller Marcello Mastroianni, før hun blev skilt fra Bailey. Chiara Mastroianni er født i maj 1972, og Christian Vadim i juni 1963, hvilket i sin tid betød, at indspilningerne af Pigen med paraplyerne måtte udsættes, så Deneuve kunne være med som særdeles nybagt mor.

Apropos Pigen med paraplyerne er du så selv til den romantiske kærlighed eller den mere realistiske variant? ”Realistisk kærlighed er ikke lige mig.

Det er ikke min vision om kærligheden. Nej, jeg er slet ikke pragmatisk anlagt, når det gælder den slags. Kærligheden er jo en storslået følelse. Noget komplet irrationelt, som bevæger sig over alle grænser og over alle sociale skel. Når du er forelsket, er du ikke fornuftig længere, og du kan slet ikke tænke. Det er noget meget stærkt og fantastisk, og det ligger ikke mindst for mig i, at alle kan blive forelsket, uanset social status, og hvor vi er i verdenshistorien. Hvad kan man ellers sige det om? I middelalderen var det måske nok ikke så moderne at vise sin kærlighed, men jeg er sikker på, at kærligheden for det enkelte menneske har været lige så vigtig som i dag.”

Catherine Deneuve erklærede sig i øvrigt i det franske magasin Paris Match kort før sin 70-års-fødselsdag klar til at kaste sig ud i den helt store kærlighed, hvis den skulle vise sig for hende.

Paraplyerne handler også om at få børn og blive voksen. Hvad betyder det at blive mor? ”Det er lidt svært at generalisere ud fra mit tilfælde, fordi jeg var så ung, da jeg fik børn. Jeg havde en stor lyst til at få børn, men som helt ung giver det dig også bekymringer at få børn. På det tidspunkt har du ikke meget livserfaring, og derfor bliver du ekstra nervøs. Det blev jeg i det mindste. Samtidig giver det at få børn dig en kærlighed, der er hengivenheden selv og derfor meget stor. Jeg elsker for eksempel babyer. Jamen, det er helt alvorligt stort og vanvittigt, som de altid tiltrækker mig. Også selv om det er andre menneskers børn. At få børn giver en stor styrke. Og for en skuespiller, der får børn, sætter det ret mange ting i perspektiv. Noget af alt det udfordrende og det svære, man kan komme ud for som skuespiller.

Børn har været et godt anker i mit liv, når jeg ser tilbage.” *Du har din egen mor endnu i en alder af 103 år! Det må føles ret specielt?* ”Jeg forstår godt, at det ikke er helt sædvanligt, og det bekymrer mig altså også en smule. Tænk på, at hvis du tilbringer hele dit liv sammen med dine forældre, så bliver adskillelsen fra dem, sorgen over deres død, sikkert meget større og sværere. Det frygter jeg i hvert tilfælde.” *Selv om det er mere logisk, at man går bort i en høj alder?* ”Lige netop med hensyn til sorgen, er det jo det samme som med kærligheden, som vi talte om før. Der er ingen logik eller rationaler, man kan læne sig opad. At min mor er langt mere end 100 år gammel, er et irreelt faktum for mig. Jeg har tilbragt hele mit liv med hende, og jeg har haft den naturlige autoritet i hendes hjælp og støtte ved siden af mig altid. Aldrig mere at skulle sige ordet 'mor' virker som en decideret frygtelig ting for mig, nu du spørger.”

Hvordan er det så at være bedstemor? ”Jeg har fem børnebørn. Åh, det er meget forskelligt i forhold til at være mor. Som bedstemor er jeg der jo heldigvis ikke for at opdrage børnene, så det er bare sjov og ballade, og det er skønt. Jeg er vild med mine børnebørn. Det job elsker jeg rigtig meget.”

Fransk films største filmstjerne gennem tiderne har været med i gennemsnitligt lidt mere end to film hvert år siden 1957, og det giver et cv med 120 roller på film. Danske Ghita Nørby på 79 år ligger omkring de 100 filmroller i rundt regnet samme periode.

Nu har du jo arbejdet i branchen i lidt mere end 40 år – hvad har ændret ►

”Der er sket en slags fornyelse i udtrykket. Selv som voksen må du gerne være ubekymret i forhold til dit udseende. Og sådan var det ikke før. Dengang var du voksen som 21-årig, basta”

70-ÅRIGE CATHERINE DENEUVE OM, AT ALDER I DAG ER EN FLYDENDE FORM

CATHERINE DENEUVE

Født 22. oktober 1943 i Paris, Frankrig. Skuespillerinde, sangerinde, stilikon m.m. Filmdebuterede i 1953, men brød først igennem med Pigen med paraplyerne i 1964. Har siden været med i et væld af ikoniske film, bl.a. Dagens skønhed (1966), Den sidste metro (1980) og Indokina (1992). I flere af sine film var hun iklædt vennen Yves Saint Laurents design, og i dag er hun især kendt som støtte til Jean Paul Gaultier, ligesom hun var muse for Marc Jacobs i hans Louis Vuitton-tid. Var del af den franske bølge sammen med Brigitte Bardot, men var i modsætning til BB kendt som den køligt elegante. Forældrene var også inden for skuespil, og søsteren, Françoise Dorléac, var ligeledes en kendt skuespillerinde, men døde i en bilulykke i 1967, 25 år gammel. Deneuve har siden sagt, at det tog hende 15-20 år at vænne sig til omfanget af tabet efter søsterens død, og at hun valgte at arbejde sig ud af sorgen. Hun er mor til sønnen Christian Vadim (født 1963) og datteren Chiara Mastroianni (født 1972), begge skuespillere. Deneuve var inviteret til Danmark i april måned af den franske ambassade for at se teaterversionen af filmmusicalen Pigen med paraplyerne på Betty Nansen – ”I know it by heart,” som hun sagde.

DAGENS SKØNHED (1966)

PIGEN MED PARAPLYERNE (VED PREMIEREN I 1963)

DEN SIDSTE METRO (1980)

INDOKINA (1992)

DANCER IN THE DARK (2000)

EN FORRYGENDE KARRIERE

Deneuve har været med i et hav af film siden debuten i 1957, men fem sikre hits er **Pigen med paraplyerne** (Les parapluies de Cherbourg, 1963), det verdensberømte gennembrud for Deneuve iklædt små frakker i dukkefarver skabt af modehuset Real. **Dagens skønhed** (Belle de jour, 1966), ikonisk film af den spanske mester Luis Buñuel og kreationer af Yves Saint Laurent. **Den sidste metro** (Le dernier métro, 1980) – en af François Truffauts bedste film – intet samspil med Gérard Depardieu. **Indokina** (Indochine, 1992), der bød på en Oscar-nominering. **Dancer in the Dark** (2000) af Lars von Trier og med en Cannes-prisvindende Björk. Se flere på ELLE.dk.

ROGER VADIM

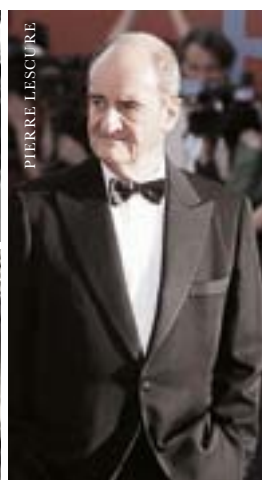

DAVID BAILEY

MARGHELLO MASTROIANNI

FRANÇOIS TRUFFAUT

PIERRE LESCURIE

SERGE GAINSBURG

& ALLE MÆNDENE

Sideløbende har der været alle mændene ... De vigtigste var: **Roger Vadim**, far til hendes søn. Den franske filminstruktør og kvindebedrager stod bag de fleste af tidens kvindelige stjerner, bl.a. hustruerne Brigitte Bardot, Jane Fonda og danske Anette Strøyerberg. **David Bailey**, engelsk it-fotograf, ægte-mand 1965-72. **François Truffaut**, fransk filminstruktør, fik et nervøst sammenbrud, da hun stoppede deres affære. **Marcello Mastroianni**, italiensk skuespiller og far til hendes datter, dannede par i 1970'erne. **Pierre Lescurie**, direktøren for Canal+ i Frankrig, boede sammen med Deneuve 1983-91. Berømte sværmere har desuden været musikerne **Johnny Hallyday** og **Serge Gainsbourg**.

► sig for kvindelige skuespillere i den periode? "... Du mener lidt mere end 50 år ..." siger Deneuve og smiler. *Jeg bliver ved med at hænge fast i de 40 år, men ja, det er mere end 50 år ...* "... Det er bare, fordi du er høflig. Lad mig tænke mig godt om. I dag har du faktisk som kvinde lov til at blive ældre på en anden måde end tidligere, eller også skete det ikke så tit dengang, at der stadig var roller til kvinder højere oppe i alderen. Når jeg genser gamle film, synes jeg, at kvinderne på 40 eller 50 år ser meget ældre ud, end man gør i dag i den alder, og jeg taler ikke om plastikkirurgi og den slags, men mere om at der er sket en slags foryngelse i udtrykket. Selv som voksen må du gerne være ubekymret i forhold til dit udseende. Og sådan var det ikke før. Dengang var du voksen som 21-årig, basta, og sådan var der visse faste stationer gennem livet. I dag er de voksne mere ungdommelige at se på, og det gælder også mændene. Kvinder på 30 år i de gamle film ligner jo dem på 40 og 50 i dag."

Hvad er hemmeligheden bag din ydre skønhed? "Jeg har gode gener. Når du har et arbejde, som det jeg har, hvor man viser sig frem, så skal man vel gøre visse ting for at være klar til at blive set, i forhold til hvis man arbejdede hjemme. Men det er ting, som er blevet automatik for mig. Jeg tænker ikke rigtigt over det længere. Jeg gør det bare. Det er blevet en refleks."

Du har arbejdet stabilt i hele karrieren. Har tilbuddene altid været der? "På et ganske bestemt tidspunkt var manuskripterne og rollerne lidt mindre interessante end ellers. Det var sidst i 1970'erne, lige før Den sidste metro. Jeg var nogle og fyrrer år gammel, og der var en slags vendepunkt, hvor jeg gik fra at være en ung kvinde til at skulle betragtes som en kvinde i anden halvdel af livet. Der var et stykke tid, hvor jeg stillede mig selv nogle spørgsmål om, hvordan det mon ville gå i fremtiden? Jeg overvejede ikke at forlade filmbranchen, men jeg tænkte på at begynde at producere film i stedet for selv at spille med i dem. For ikke bare at sidde og vente. Det varede heldigvis ikke så længe, før det gik fremad igen. Succesen med Den sidste metro (med Gérard Depardieu, red.) fik nok situationen til at vende."

Deneuve blev nomineret til en Oscar for Indokina, og hun er nomineret 12 gange til en fransk Oscar, kaldet César. To gange med gevinst for Den sidste metro og Indokina. I december sidste år fik hun en pris for sin samlede karriere ved European Film Awards i Berlin. Om den sagde hun: "Det er da meget pænt at ville ære mig, men jeg er stadig i live og har meget at udrette. Prisen har ikke ligefrem et godt navn. Jeg kan måske godt forestille mig på et tidspunkt ikke at arbejde, men det er svært at forestille mig ikke at lave film. Ikke lige nu i det mindste. At lave film er en livsstil for mig og ikke kun et arbejde, og så er de roller, jeg bliver foreslået, stadig meget interessante. Hvis rollerne bliver mere ubetydelige for den samlede film, ville jeg måske stoppe."

Hvordan ser dit cv ud i dine øjne, i forhold til de drømme du havde som ung skuespiller? "Jeg havde ingen drømme, indtil jeg mødte Jacques Demy. Før jeg mødte ham, vidste jeg ikke engang, om jeg for alvor ville være skuespiller. Ud over at Pigen med paraplyerne var en helt speciel film, så var mit samarbejde med Demy også vigtigt. Han åbnede ligesom nogle nye vinduer for mig, og han var også vigtig, fordi vi lavede fire film sammen."

Hvilken fase i filmarbejdet kan du bedst lide? "Det jeg allerbedst kan lide, er indspilningerne. Det er en privilegerede del af arbejdet og de øjeblikke, vi har arbejdet frem imod hele tiden. Filmens hjerte, hvor drømmene tager form. Alt andet er hårdt arbejde – som for eksempel at tale med journalister," siger Deneuve, og det er tydeligt, hun mener det uden at være uhøflig.

Hvad er dit sikreste bevis på, at en film er vellykket? "At en film kan overraske mig, og at jeg, selv om jeg er med i den, kan genopdage den, når jeg ser den i færdig form. En film, hvor jeg ikke stiller mig spørgsmål om skuespillerne og bare går ind i den verden, jeg ser, og nærmest glemmer, at det er en film."

Kan man som skuespiller styre sin egen karriere, eller må man pænt vente på, at telefonen ringer? "Telefonen ringer jo ikke hjemme ved mig selv, men hos agenten. Men ja, vi er selvfølgelig afhængige af, at folk vil se os. Sådan er det bare. Vi venter på projekter – nogle skuespillere læser bøger og køber rettigheder og får ting til at ske selv. Sådan kan det gøres, men jeg er ikke hverken producer eller instruktør, så jeg sætter ikke film i gang selv. Det kan ske, at du møder nogle folk og kan sige, at du vil kunne lide at arbejde med dem. Men du kan jo ikke regne med, at bare fordi du er et navn, så vil de arbejde med dig. Sådan fungerer det ikke."

Rent faktisk skrev Catherine Deneuve for en sjælden gangs skyld et brev til en instruktør i tilfældet Lars von Trier. "Det var, fordi han havde sagt, at han ville lave en film i forskellige lande, hvor de ville rejse rundt i bil fra land til land, og jeg havde lige set Breaking the Waves. Derfor tilbød jeg mig til den franske del af filmen og ville gerne møde ham. Von Trier opgav dog projektet, og så kom jeg med i Dancer in the Dark i stedet for. Det var kompliceret. Terningerne var kastet på en ganske speciel facon til den film. Björk ville ikke rigtigt spille skuespil, men von Trier ville have hende med. Fra begyndelsen var det svært, men det blev endnu sværere undervejs. Filmen blev dog god og interessant alligevel, og Björk er fantastisk, selv om hun led meget under indspilningerne. Hun var sig selv i stedet for at spille skuespil, og det var naturligvis hårdt. Jeg forsøgte at være mægler mellem de to, men det var ikke let, for Björk plejede jo at kontrollere alt i musikens verden, og det kan man ikke på en film."

Hvordan havde du det selv med von Trier? "Alle skuespillere er en smule masochistisk indrettet, og Lars von Trier laver spændende og udfordrende film, så jeg plejer at sige, at det er mere interessant at lide med von Trier end være glad med andre instruktører. Nej, spøg til side, faktisk gik det meget let mellem ham og jeg. På grund af alle urolighederne omkring Björk blev det hele blot mindre lykkeligt. Jeg kunne godt lide, at Lars var tæt på kameraet. Det var ham, der holdt det dengang, og det har jeg kun prøvet før eller siden med François Ozon. Det er en rar fornemmelse for skuespilleren."

Inden vi afslutter interviewet, når Catherine Deneuve at fortælle, at hun netop har besøgt kunstmuseet Louisiana, hvor hun har været før: "Det er virkelig spektakulært. Kombinationen af kunstværkerne, vandet, lyset og skulpturerne i parken er helt fantastisk. Det er et af de smukkeste museer, jeg kender. På et almindeligt museum har jeg altid lyst til at gå efter en time, fordi der næsten er for meget kunst for tæt på hinanden, men sådan er det ikke på Louisiana. Omgivelserne gør oplevelsen med selve kunstværkerne større."

På vej ud har jeg lyst til at sige noget i retning af, at hendes tilstedeværelse i enhver film også altid gør dem bedre, men det er svært at oversætte til fransk så hurtigt, som jeg tænker det på dansk, så i stedet nøjes jeg med at mene det i mit stille sind, mens jeg siger: "Nu går jeg hjem og skriver en stor artikel om dig. Tak for i dag og på gensyn. Man ved jo aldrig." Deneuve vil tænde endnu en cigaret, men hun må sande, at pakken er tom, så hun krøller den, lægger den på sølvbakken ved siden af en halvt spist croissant og siger: "Tak, det er venligt af dig. Ja, man ved aldrig." ♦♦♦